

IBDIS | We know
Books

Cunoscutul scriitor german **Michael Ende** (12 nov. 1929 – 28 aug. 1995), devenit celebru mai ales prin romanele sale pentru copii, a fost, de asemenea, actor, critic de film și autor dramatic. Este fiul artistului plastic Edgar Ende, cu care a avut o relație tensionată, marcată de scurte momente de reconciliere. Crescut în lumea boemă a pictorilor, scriitorilor și sculptorilor, Michael Ende prețuiește, mai presus de orice, darul imaginației. Într-un interviu, autorul german declară: „Munca mea izvorăște doar din dorința de a da frâu liber imaginației“.

Primul roman al lui Ende, *Jim Năsturel și Lukas, mecanicul de locomotivă*, a fost publicat, în 1960, după ce fusese respins de mai multe edituri, iar doi ani mai târziu, apare și *Jim Năsturel și cei 13 sălbatici*. Romanul *Momo*, o poveste fantastică despre importanța covârșitoare a timpului în societatea modernă, a apărut în 1973, iar șase ani mai târziu vede lumina tiparului *Povestea fără sfârșit*, volum caracterizat de critica literară drept o carte pentru copii, potrivită și pentru adulți, și o carte pentru adulți, potrivită și pentru copii.

Printre nenumăratele premii literare câștigate de Michael Ende se numără: Premiul Hans Christian Andersen (1961), European Literary Award for Books for Young People (1974) și Marele Premiu al Academiei Germane pentru literatură pentru copii și tineret (1980).

MICHAEL ENDE

POVEȘTEA
FĂRĂ
SFÂRȘIT

Traducere din germană
de Yvette Davidescu

arthur

ce. La Puișorul Lunii nu mai poți ajunge și a doua oară, asta-i adevărat – atâta vreme cât ea e Puișorul Lunii. Dacă ești însă în stare să-i dai un nume nou, atunci o vei revedea. Și ori de câte ori vei izbuti, va fi de fiecare dată pentru prima și singura oară.

Pe fața de bulldog a domnului Koreander pluti o clipă o lumină duioasă ce-l făcu să pară tânăr și aproape frumos.

— Vă mulțumesc, domnule Koreander, spuse Bastian.

— Eu sunt cel care trebuie să-ți mulțumească, băiete, răspunse domnul Koreander. Mi-ar face plăcere dacă ai trece din când în când pe la mine pentru a face schimb de experiență. Nu sunt prea mulți cei cu care se pot discuta asemenea lucruri.

Îi întinse mâna lui Bastian.

— S-a făcut?

— Cu plăcere, spuse Bastian și bătu palma. Acum trebuie să plec. Mă așteaptă tata. Dar am să vin curând.

Domnul Koreander îl însoți până la ușă. Când se apropiară de ea, Bastian zări prin literele întortocheate ale geamului că pe cealaltă parte a străzii stătea tatăl său și-l aștepta. Fața lui era o lumină strălucitoare.

Repezindu-se afară, spre acea strălucire, Bastian deschise atât de brusc ușa, încât ciorchinele de clopoței de alamă se auzi mult timp în urma lui.

Domnul Koreander închise grijuliu ușa privind la cei doi.

— Bastian Balthasar Bux, mormăi el, dacă nu mă-nșel, vei mai arăta multora calea spre Fantázia, pentru a ne aduce apa vieții.

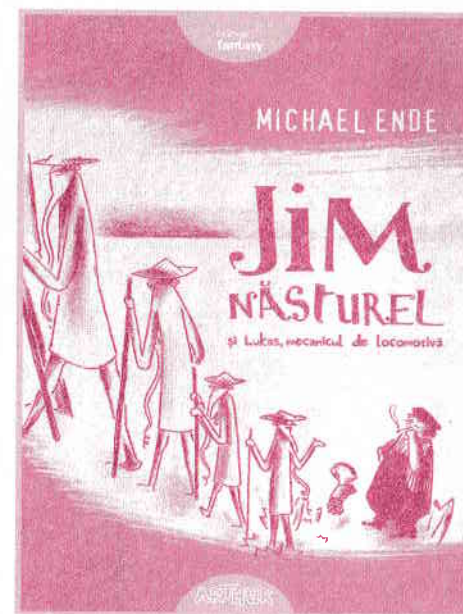
Și domnul Koreander nu se înșela.

Dar asta e o altă poveste și va fi istorisită la timpul ei.

Cuprins

I FANTÁZIA ÎN PRIMEJDIE	21
II CONVOCAREA LUI ATRÉIU	39
III STRĂVECHEA MORLA	59
IV YGRAMUL CEA MULTĂ	79
V BI-SIHAȘTRII	93
VI CELE TREI PORȚI FERMECATE	107
VII GLASUL TĂCERII	127
VIII ÎN ȚARA BĂTĂUȘILOR	149
IX ORAȘUL STRIGOILOR	165
X ZBORUL SPRE TURNUL DE FILDEȘ	183
XI CRĂIASA COPILĂ	199
XII BĂTRÂNUL DE PE MUNTELE CĂLĂTOR	215
XIII PERELIN, PĂDUREA NOPTII	233
XIV GOAB, DEȘERTUL CULORILOR	249

XV GRAOGRAMAN, MOARTEA MULTICOLORĂ	267
XVI AMARGANTH, ORAȘUL DE ARGINT	281
XVII UN BALAUR PENTRU VITEAZUL HYNRECK ...	303
XVIII AHARAII	327
XIX TOVARĂȘII DE DRUM	345
XX MÂNA VĂZĂTOARE	363
XXI MÂNĂSTIREA STELELOR	387
XXII BĂTĂLIA PENTRU TURNUL DE FILDEȘ	407
XXIII VECHIUL ORAȘ AL ÎMPĂRAȚILOR	433
XXIV AIUOLA DOAMNA	457
XXV MINA DE IMAGINI	479
XXVI APELE VIEȚII	495

Michael Ende, *Jim Năsturel și Lukas, mecanicul de locomotivă*
 Traducere din germană de Dragoș Dinulescu
 Hardcover, 336 de pagini

Jim Năsturel ajunge pe minuscula insulă Lummerland – cu o populație de doar patru locuitori – prin intermediul unui pachet misterios. Însă, din cauza „aglomerației“ din mica lor țară, mecanicul Lukas se vede nevoit să-l ia pe Jim și, la cârma fantasticei sale locomotive Emma, să pornească într-o călătorie prin ținuturi bizare, unde întâlnesc personaje memorabile: Uriașul Părelnic, dragonul-pe-jumătate sau bonzii de la castelul din Mandala, care se aruncă pe burtă ori de câte ori își salută suveranul.

Ca în toate poveștile, există și o prințesă care trebuie salvată: micuța Li Si, fiica deșteaptă foc a Împăratului Mandalei.

Redactor: Anamaria Omer
Tehnoredactor: Cristian Vlad
Copertă: Anca Chiriță

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
ENDE, MICHAEL

Povestea fără sfârșit / Michael Ende; trad. din germană de
Yvette Davidescu. – București: Editura Arthur, 2023

ISBN 978-630-321-296-8

I. Davidescu, Yvette (trad.)

821.112.2

MICHAEL ENDE
Die unendliche Geschichte

© 1979 by Thienemann in Thienemann-Esslinger Verlag GmbH,
Stuttgart

Lucrare apărută cu acordul CopyRo

© Editura Arthur, 2023, pentru prezenta ediție
Editura Arthur este un imprint al Grupului Editorial ART

ТАЙНАТА

Пропієт: Карл Конрад Корендер

Inscripția de mai sus se afla pe ușa de sticlă a unei prăvălioare, dar firește că arăta așa numai când priveai din interiorul încăperii cam întunecoase prin geam afară, spre stradă.

Era o dimineață de noiembrie rece și cenușie și ploua cu găleata. Picăturile se prelingeau pe fereastră și peste literele întortocheate. Tot ce se putea zări prin geam era doar un zid pătat de ploaie pe partea opusă a străzii.

Dintr-odată ușa fu deschisă atât de violent, că micuțul ciorchine de clopoței de alamă atârnat deasupra ei se porni să sune cu zgomot și nu se mai liniști multă vreme.

Făptașul zarvei era un băiețel gras, de vreo zece sau unsprezece ani. Părul castaniu-închis îi atârna ud peste față, haina îi era learcă de ploaie și picura, iar peste umăr purta un ghiozdan prins de o curea. Băiețelul era cam palid și gâfâia, dar, spre deosebire de graba de care dăduse dovadă până atunci, rămase acum încremenit în pragul ușii deschise.

În fața lui se afla o încăpere lungă și îngustă, ce se pierdea spre fund în semiîntuneric. De-a lungul pereților, până sus la tavan, erau rafturi înșesate cu cărți de toate mărimile și de toate formele. Pe podea se îngrămădeau maldăre de tomuri uriașe, iar pe câteva mese se înălțau stive de cărți mai mici, legate în piele și cu cotorul auriu. Din spatele unui zid de cărți înalt cât un stat de om, în

celălalt capăt al încăperii, se zărea lumina unei lămpi. Iar printre razele ei se ridica din când în când câte un rotocol de fum, se dilata și apoi se topea mai sus în întuneric. Semăna cu semnalele prin care indienii își transmiteau veștile de pe un munte pe altul. Era limpede că acolo ședea cineva, și într-adevăr băiatul auzi acum un glas spunându-i destul de răstit de după zidul de cărți:

— N-aveți decât să vă mirați stând înăuntru sau afară, dar închideți ușa. Trage.

Băiatul ascultă și închise ușa încetișor. Apoi se apropie de zidul de cărți și privi cu băgare de seamă în spatele lui. Într-un fotoliu înalt din piele roasă ședea un bărbat îndesat și greoi. Era îmbrăcat în straie negre mototolite, uzate și parcă prăfuite. Burta îi era ținută laolaltă de o vestă înflorată. Avea o chelie mare și doar peste urechi i se zbârlea câte un smoc de peri albi. Fața îi era roșie și te ducea cu gândul la un buldog rău. Pe nasul borcânat purta ochelari mici cu ramă de aur. Bărbatul mai fuma și o lulea curbată, care-i atârna din colțul gurii, astfel că toată gura i se strâmbase într-o parte. Pe genunchi ținea o carte pe care probabil tocmai o citea, căci, închizând-o, își lăsase arătătorul gros al mâinii stângi între paginile ei – oarecum în chip de semn de carte.

Acum își scoase ochelarii cu dreapta și îl examinează pe băiețelul gras care stătea în fața lui cu hainele picurând. Uitându-se la el, își miji ochii, ceea ce îl făcea să semene și mai tare cu un câine pregătit să muște. Apoi mormăi:

— Ce mai flecușteț!

Pe urmă deschise din nou cartea și continuă să citească.

Băiatul nu prea știa ce să facă, de aceea rămase pe loc și-l privi cu ochi mari pe bărbat. În sfârșit, acesta închise iar cartea – ca mai înainte, lăsând degetul între pagini – și mârâi:

— Ascultă, băiete, eu nu pot să sufăr copiii. E drept că în ziua de azi toată lumea face mare caz de voi – dar eu nu! Nu sunt absolut deloc un prieten al copiilor. Pentru mine copiii nu sunt nimic altceva decât niște prostovani gălăgioși, niște nesuferiți care strică totul, murdăresc cărțile cu dulceață și le rup paginile, și nu se sinchiesc defel că cei mari ar putea să aibă și ei grijile și necazurile lor. Ți-o spun numai ca să știi de la bun început la ce să te-astepti. Și să mai știi că la mine nu există cărți pentru copii, iar alte cărți nu-ți vând. Asta e, și sper că ne-am înțeles!

Spusese toate acestea fără să scoată luleaua din gură. Apoi deschise din nou cartea și continuă să citească.

Băiatul înclină din cap în tăcere și dădu să plece, dar pe undeva i se părea că nu putea accepta fără replică această cuvântare, așa că se mai întoarse o dată și spuse încet:

— Dar nu sunt chiar toți așa.

Omul își ridică încet privirile și își scoase din nou ochelarii.

— Tot aici ești? Ia spune-mi, ce-ar trebui să fac ca să scap de unul ca tine? Ce lucru atât de important mai aveai de spus?

— Nimic important, răspuse băiatul încă și mai încet. Voiam doar... Nu toți copiii sunt așa cum ați spus.

— Vasăzică, așa!

Prefăcându-se mirat, bărbatul își ridică sprâncenele:

— Probabil că tu însuși ești marea excepție, nu?

Grăsuțul nu mai știu ce să răspundă. Doar ridică ușor din umeri și se întoarse din nou, dând să plece.

— Dar unde-i buna-cuviință? mai auzi în spatele său vocea morocănoasă. N-ai niciun pic de bună-cuviință, căci altfel s-ar fi convenit să te recomanzi cel puțin...

— Mă numesc Bastian, spuse băiatul. Bastian Balthasar Bux.

— Un nume cam curios, mârâi bărbatul, cu acești trei de B. În sfârșit, tu n-ai nicio vină, nu ți-ai dat tu numele.

Eu mă numesc Karl Konrad Koreander.

— Sunt trei de K, spuse serios băiatul.

— Hm, mormăi bătrânul, e-adevărat!

Pufăi câțiva norișori.

— În sfârșit, n-are nicio importanță cum ne numim, că tot n-o să ne mai vedem. Aș mai vrea însă să știi un singur lucru, anume de ce-ai pătruns adineauri cu atâta larmă în prăvălia mea. Mi se pare că fugeai de ceva. Așa e?

Bastian aprobă din cap. Fața lui rotundă părea acum și mai palidă, iar ochii lui încă și mai mari.

— Probabil că ai jefuit casa de bani dintr-o prăvălie, presupuse domnul Koreander, sau ai dărâmat vreo bătrână, sau ai făcut altceva ce faceți de-alde voi în ziua de azi. Nu cumva te urmărește poliția, băiete?

Bastian dădu din cap că nu.

— Hai, dă-i drumul, continuă domnul Koreander, spune drept, de cine fugeai?

— De ceilalți.

— De care ceilalți?

— De copiii din clasa mea.

— De ce?

— Nu... Nu mă lasă-n pace.

— Dar ce-ți fac?

— Mă pândesc în fața școlii.

— Și pe urmă ?

— Pe urmă strigă tot soiul de lucruri, mă înghiontesc și îmi bat joc de mine.

— Și tu te lași?

Domnul Koreander îl privi câțva timp dezaprobator pe băiat, apoi îl întrebă:

— De ce nu le arzi câte un pumn zdravăn?

Bastian îl privi cu ochi mari.

— Nu... nu-mi place așa ceva. Și pe urmă... nici nu știu să boxez bine.

— Da' cu trânta cum stai? se interesă Koreander. Cu alergarea, înotul, fotbalul, gimnastica? Nu te pricepi la nimic din toate astea?

Băiatul dădu din cap că nu.

— Cu alte cuvinte, spuse domnul Koreander, ești un mototol, nu-i așa?

Bastian ridică din umeri.

— Dar de vorbit știi să vorbești, își dădu cu părerea Koreander. De ce nu le răspunzi când își bat joc de tine?

— Am făcut asta o dată...

— Și?

— M-au aruncat într-o ladă de gunoi și au ferecat capul. Două ore a trebuit să strig până m-a auzit cineva.

— Hm, mormăi domnul Koreander, și acum nu mai îndrăznești.

Bastian aprobă din cap.

— Prin urmare, constată domnul Koreander, pe lângă toate celelalte mai ești și fricos.

Bastian își lăsă capul în jos.

— Probabil că ești un tocilar cumplit, așa-i? Cel mai bun din clasă, numai cu note de zece, preferatul tuturor profesorilor, nu?

— Nu, spuse Bastian tot cu ochii în podea, anul trecut am rămas repetent.

— Doamne Dumnezeule, strigă domnul Koreander, așadar, nereușită pe toată linia!

Bastian nu răspunse nimic. Stătea doar locului. Brațele îi atârnav, hainele picurau.

— Și cam ce strigă atunci când își bat joc de tine? voi să știe domnul Koreander.

— Ah... tot soiul de lucruri.

— De pildă?

— Bastian! Rotogolă! Sta pe oală, oala se spargea, Bastian zicea: „De vină-i greutatea mea!“

— Nu-i prea hazos, spuse domnul Koreander, și altceva?

Bastian ezită înainte de a enumera:

— Aiurilă, măi Prostilă... Balivernosu... Mincinosu...

— Aiurilă? De ce?

— Uneori vorbesc de unul singur.

— Și cam ce vorbești de unul singur?

— Îmi imaginez povești, născocesc nume și cuvinte care încă nu există, și tot așa.

— Și ți le povestești ție însuși? De ce?

— Păi dacă nu-i nimeni pe care să-l intereseze așa ceva.

Domnul Koreander tăcu o vreme, dus pe gânduri.

— Și ce spun părinții tăi despre toate astea?

Bastian nu răspunse imediat. Abia după un timp șopti:

— Tata nu spune nimic, niciodată nu spune nimic. Totul îi e indiferent.

— Și mama?

— Mama... Nu mai e.

— Părinții tăi au divorțat?

— Nu, spuse Bastian, mama a murit.

În acest moment sună telefonul. Domnul Koreander se ridică din fotoliu cu oarecare efort și își târșâi pașii până într-un mic cabinet din spatele prăvăliei. Ridică receptorul și Bastian auzi nedeslușit cum domnul Koreander își spunea numele. Pe urmă ușa cabinetului se

închise și nu se mai auzi nimic altceva decât un murmur înăbușit.

Bastian stătea locului și nu-și dădea câtuși de puțin seama ce se întâmplase cu el și de ce spusese și recunoscuse toate acestea. Nu putea suferi să i se pună atâtea întrebări. Amintindu-și dintr-odată că va ajunge mult prea târziu la școală, îl trecură căldurile. Da, sigur, trebuia să se grăbească, trebuia s-o ia la goană – dar rămase pe loc, acolo unde se afla, fără să se poată hotărî. Ceva îl țintuia locului, dar nu știa ce.

Glasul înăbușit tot se mai auzea de dincolo, din cabinet. Era o conversație telefonică foarte lungă.

Bastian își dădu seama că tot timpul se uitase fix la cartea pe care o avusese în mână domnul Koreander și care acum se găsea pe fotoliul de piele. Îi era cu neputință să-și ia ochii de la ea. Avea impresia că din ea pornea un soi de forță magnetică ce-l atrăgea irezistibil.

Se apropie de fotoliu, întinse încet mâna, atinse cartea – și în aceeași clipă ceva înăuntrul său făcu „țac!“ – ca și cum s-ar fi închis o capcană. Bastian avea sentimentul nedeslușit că, odată cu atingerea cărții, începuse ceva irevocabil ce-și va urma cursul de-acum înainte.

Ridică volumul și-l privi pe toate părțile. Era legat în mătase arămie și lucea când era înclinat într-o parte sau alta. Răsfoindu-l în grabă, văzu că textul era tipărit în două culori diferite. Nu părea să conțină poze, avea în schimb inițiale mari și minunate ilustrate. Uitându-se încă o dată mai bine la scoarțe, descoperi pe ele doi șerpi, unul deschis și unul închis la culoare, mușcându-și unul altuia coada și alcătuiind astfel un oval. Iar în oval era scris, cu litere ciudate, întortocheate, titlul:

POVEȘTEA FĂRĂ SFÂRȘIT

E un lucru tare misterios cu pasiunile omenеști, iar în cazul copiilor totul se petrece la fel ca și în cazul adulților. Cei copleșiți de o pasiune n-o pot explica, iar cei ce nu au trăit niciodată ceva asemănător nu pot înțelege. Există oameni care își pun viața în joc pentru a cuceri un pisc. Nimeni, nici chiar ei înșiși nu pot explica limpede de ce. Alții se ruinează pentru a câștiga inima unei persoane care nici nu vrea să știe de ei. Iar alții se distrug fiindcă nu pot rezista plăcerilor mâncării – sau ale băuturii. Unii își cheltuiesc întreaga avere pentru a câștiga la jocurile de noroc, sau jertfesc totul de dragul unei idei fixe ce nu se poate realiza niciodată. Alții cred că nu pot fi fericiți decât în altă parte decât în locul unde se află, și călătoresc toată viața prin lume. Iar câțiva nu-și găsesc liniștea până ce n-au devenit puternici. Pe scurt, există tot atâtea pasiuni cât și oameni.

În cazul lui Bastian Balthasar Bux, pasiunea sa erau cărțile.

Cine n-a petrecut o după-amiază întreagă cu urechile încinse și cu părul zbârlit aplecat deasupra unei cărți, citind și iar citind, și uitând de lumea din jurul său, și nebăgând de seamă că-i e foame sau frig...

Cine n-a citit niciodată pe ascuns sub plapumă, la lumina unei lanterne de buzunar, fiindcă tata sau mama sau vreo altă persoană grijulie a stins lumina pe motivul bine intenționat că acum trebuie să dormi, căci mâine te scoli devreme...

Cine n-a vărsat niciodată lacrimi amare, fie pe față, fie în ascuns, fiindcă o poveste minunată se sfârșea și urma despărțirea de personajele alături de care luaseși parte la atâtea aventuri, ființe iubite și admirate ce îți stârniseră îngrijorări și speranțe, și fără a căror prezență viața părea dintr-odată goală și lipsită de sens...

Cine nu cunoaște nimic din toate acestea din proprie experiență nu va putea înțelege ceea ce făcu Bastian acum.

Se uita țintă la titlul cărții, simțind cum îl lua ba cu frig, ba cu cald. Da, asta era, la asta visase de atâtea ori și asta își dorise de când fusese cuprins de pasiunea sa: o poveste care să nu se sfârșească niciodată! Cartea tuturor cărților!

Trebuia să aibă cartea, fie ce-o fi, cu orice preț!

Cu orice preț? Era ușor de spus! Chiar dacă ar fi putut să ofere mai mult decât cele trei mărci și cincisprezece pfenigi din banii de buzunar ce-i avea la el – urăciosul domn Koreander îi dăduse de înțeles cât se poate de limpede că nu-i va vinde nicio singură carte. Iar de un dar nici nu putea fi vorba. Chestiunea era lipsită de orice speranță.

Și totuși Bastian știa că nu poate pleca fără acea carte. Îi era limpede că nici nu venise încoace decât anume pentru ea, îl chemase în mod misterios pentru că voia să ajungă la el, pentru că de fapt fusese dintotdeauna a lui!

Bastian trase cu urechea la murmurul ce se mai auzea și acum din cabinet.

Dintr-odată, fără să-și dea prea bine seama ce face, ascunse cartea sub paltonul său, strângând-o cu amândouă brațele la piept. Apoi o porni, mergând de-a-ndăratelea, spre ușa prăvăliei, nelăsând nicio clipă cealaltă ușă din ochi, cea spre cabinet. Cu băgare de seamă apăsă pe clanță, nu trebuia să se audă clinchet de clopoței, de aceea deschise ușa de sticlă doar atât cât să se strecoare prin ea. Încetișor și cu precauție închise apoi ușa pe dinafară.

Abia după aceea începu să alerge.

Caietele, manualele școlare și penarul din ghiozdan săltau și clămpăneau în tactul pașilor săi. Simțea jungiuri sub coaste, dar alerga mai departe.

Ploaia îi curgea peste obraji și pe spate în jos, pe sub guler. Umezeala și frigul îi pătrundeau prin haine. Bastian nu simțea însă nimic. Îi era foarte cald, dar nu numai din cauza alergatului.

Conștiința lui care mai înainte, în prăvălioară, nici nu crâcnise, se deșteptase dintr-odată. Toate motivele, atât de convingătoare mai înainte, i se păreau acum cu totul neplauzibile și se topeau ca oamenii de zăpadă la răsuflarea unui balaur ce scuipe foc.

Furase! Era un hoț!

Ceea ce făcuse el era chiar mai grav decât un furt obișnuit. Cartea era cu siguranță unică și de neînlocuit. Precis că fusese cea mai scumpă comoară a domnului Koreander. Era cu totul altceva să furi unui violonist vioara sa fără pereche sau unui rege coroana sa, decât să iei bani dintr-o casă de marcat.

Și pe când alerga, strângea la piept pe sub palton cartea. Nu voia s-o piardă, oricât de mult l-ar fi costat. Era tot ce mai avea pe lume.

Căci acasă, firește, nu se mai putea întoarce acum.

Încercă să și-l închipuie pe tatăl său cum ședea și lucra în camera cea mare transformată în laborator. În jurul lui se aflau zeci de mulaje de ghips ale unor danturi, căci tata era tehnician dentar. Bastian nu se întrebese de fapt niciodată dacă tata își făcea munca cu plăcere. Acum îi trecea pentru prima dată prin minte, dar de-aici înainte n-avea cum să-l mai întrebe.

Dacă s-ar duce acum acasă, tata ar ieși din laborator în halatul său alb, ținând poate în mână o dantură din ghips, și l-ar întreba: „Te-ai și întors?” „Da“, ar spune

Bastian. „N-ai școală azi?” Vedea în minte fața tristă și liniștită a tatălui său și știa că-i va fi cu neputință să-l mintă. Dar adevărul nu i-l putea spune cu niciun chip. Nu, singurul lucru pe care îl putea face era să plece, oriunde, departe. Tata nu trebuia să afle niciodată că fiul lui devenise un hoț. Și poate că nici nu va băga de seamă că Bastian nu mai era acolo. Gândul acesta îl consolă parcă.

Bastian se opri din alergat. Acum mergea încet, iar la capătul străzii vedea clădirea școlii. Fără să-și dea seama, alergase pe drumul obișnuit ce ducea spre școală. Strada i se părea de-a dreptul pustie, deși ici și colo treceau oameni. Dar în ochii celui care sosește mult prea târziu, lumea din jurul școlii pare întotdeauna un deșert. Iar Bastian simțea cum la fiecare pas crește teama în el. În orice caz, se temea de școală, locul înfrângerilor sale zilnice, se temea de profesori, care îl muștrau cu blândețe sau își vărsau supărarea pe el, se temea de ceilalți copii care râdeau de el și nu lăsau să treacă niciun prilej fără să-i dovedească ce băiat nepriceput și lipsit de apărare era. Dintotdeauna școala îi apăruse ca o pedeapsă cu închisoarea nesfârșit de lungă, ce va ține până va fi om mare și pe care trebuia s-o rabde supus și în tăcere.

Acum însă, trecând prin coridoarele răsunătoare unde mirosea a ceară și a paltoane ude, simțind cum liniștea ce pândea în clădire îi astupă brusc urechile ca niște dopuri de vată și ajungând în sfârșit în fața ușii clasei sale, vopsită în aceeași culoare a spanacului bătrân ca și pereții din jur, înțelese limpede că nici aici nu mai avea ce căuta de acum înainte. Tot trebuia să plece. Așa că putea pleca chiar acum.

Dar încotro?

În cărțile sale, Bastian citise povești cu băieți care se angajau pe câte un vapor și plecau în lumea largă ca să-și caute norocul. Unii deveneau pirați sau eroi, alții se întorceau după ani și ani ca oameni bogați în patrie, fără ca cineva să ghicească cine erau de fapt.

Bastian nu se credea însă în stare de așa ceva. De asemenea, nu își închipuia defel că ar putea fi primit ca elev matelot. În plus nu avea nici cea mai vagă idee cum ar putea ajunge într-un port unde să existe vapoarele potrivite pentru asemenea planuri cutezătoare.

Deci încotro?

Și dintr-odată îi veni în minte locul potrivit, singurul loc unde nu va fi căutat – cel puțin pentru moment – și unde nu va fi găsit.

Podul era mare și întunecos. Mirosea a praf și a năfalină. Nu se auzea niciun sunet în afară de darabana înăbușită a ploii pe tabla de aramă a uriașului acoperiș. Grinzi groase, înnegrite de vreme, se ridicau la distanțe egale din podeaua de scânduri, se uneau mai departe, sus, cu alte grinzi ale șarpantei acoperișului și se pierdeau undeva în întuneric. Ici și colo spânzurau pânze de păianjen, mari cât un hamac, ușor și fantomatic purtate încolo și înapoi de curentul de aer. De sus de tot, dintr-o ferestruică, pătrundea o lumină lăptoasă.

Singura vietate din acest loc unde timpul părea să se fi oprit era un șoricel care fugea cu pași mărunți pe podeaua de scânduri, lăsând urme fine în praf. Codița pe care o trăgea după el se vedea ca o linie subțire între urmele lăbuțelor. Brusc șoricelul se ridică în două labe și ascultă. Apoi dispăru – țuști! – într-o gaură din dușumea.

Se auzi zgomotul unei chei într-o broască mare. Ușa podului se deschise încet și scârțâind, o rază lungă de

lumină pătrunse o clipă în încăperea. Bastian se strecură înăuntru, apoi ușa se închise din nou scârțâind și se trânti. Băiatul vâri pe dinăuntru o cheie mare în broască și o răsuci. Pe urmă mai trase și un zăvor și răsufală ușurat. Acum era într-adevăr de negăsit. Aici nu-l va căuta nimeni. Foarte rar venea cineva aici – o știa destul de sigur – și chiar dacă întâmplarea ar face ca tocmai azi sau mâine cineva să aibă treabă în pod, persoana respectivă va găsi ușa încuiată. Iar cheia se rătăcise. Și dacă ar izbuti totuși să deschidă într-un fel oarecare ușa, lui Bastian îi mai rămânea încă destul timp să se ascundă printre vechiturile din pod.

Încetul cu încetul ochii lui se obișnuiră cu lumina scăzută. Cunoștea bine locul. Cu o jumătate de an în urmă administratorul școlii îi ceruse să-l ajute să care un coș mare de rufe, plin cu formulare și documente vechi care trebuiau duse în pod. Tot atunci văzuse și unde era locul cheii: într-un dulăpior de perete atârnat lângă palierul de sus al scării. De atunci nu se mai gândise niciodată la asta. Acum însă își amintise.

Începu să-i fie frig, căci paltonul îi era ud, iar aici sus era foarte rece. Mai întâi trebuia să-și caute un loc unde putea să se instaleze ceva mai confortabil – căci avea să rămână multă vreme aici. Cât de multă – nici nu voia să se gândească deocamdată, și nici la faptul că foarte curând i se va face foame și sete.

Se plimbă puțin prin pod.

Tot soiul de vechituri răspândite pretutindeni, rafturi cu clasoare și acte nefolosite de mult, bănci îngrămădite unele peste altele, cu pupitre mânjite de cerneală, un stativ de care atârnavă o duzină de hărți depășite, mai multe table de pe care se cojea vopseaua neagră, sobe de fier ruginite, aparate de gimnastică ce nu mai erau bune

de întrebuintat, ca, de pildă, o capră al cărei înveliș de piele era atât de rupt, că toți câlții ieșeau afară, mingi de sport plesnite, un vraf de saltele de gimnastică vechi și pătate, apoi câteva animale împăiate și pe jumătate roase de molii, printre ele o bufniță mare, un vultur și o vulpe, tot soiul de retorte și eprubete crăpate, o mașină Wimshurst, un schelet omenesc atârnat pe un fel de cuier, și multe lăzi și cutii pline cu caiete și manuale vechi. Până la urmă Bastian se hotărî să se instaleze pe maldărul de saltele vechi. Dacă te întindeai pe ele, te simțeai aproape ca pe o canapea. Le cără sub ferestruica din acoperiș unde era locul cel mai luminos. În apropiere erau stivuite câteva pături militare cenușii, firește foarte prăfuite și rupte, dar totuși în stare de folosință. Bastian și le luă. Își dezbrăcă paltonul ud și-l atârână de cuier lângă schelet. Omul de oase se legănă puțin încoace și încolo, dar Bastian nu se teme de el, poate pentru că era obișnuit de acasă cu lucruri asemănătoare. Își scoase și cizmele pătrunse de apă. Numai în ciorapi, se așeză turcește pe saltelele de gimnastică și își trase păturile cenușii pe umeri, ca un indian. Lângă el se afla ghiozdanul – și cartea arămie.

Se gândi că jos, în clasă, ceilalți erau acum la ora de germană. Poate că erau nevoiți să scrie o compunere pe cine știe ce temă plicticoasă de moarte.

Bastian privi cartea.

— Aș vrea să știu, spuse vorbind singur, ce se petrece de fapt într-o carte cât timp stă închisă. Probabil că nu există decât literele tipărite pe hârtie, dar totuși – ceva tot trebuie să se petreacă, fiindcă atunci când o deschid, găsesc acolo o întreagă poveste. Apar personaje pe care eu nu le cunosc, fel de fel de aventuri, și isprăvi, și lupte – uneori au loc furtuni pe mare, sau ajungi în țări

și orașe străine. Toate acestea se găsesc într-un anumit fel în carte. Trebuie s-o citești ca să le trăiești pe toate, asta-i limpede. Dar ele se găsesc deja acolo. Aș vrea să știu în ce fel?

Dintr-odată se simți într-o dispoziție aproape solemnă.

Se așeză mai bine, luă cartea,
 deschise prima pagină,
 pe care scria

POVESTEA FĂRĂ SFÂRȘIT

și începu să citească.

LBRIS

We know
books

CAPITOLUL I

Fantázia în primejdie

nimalele toate din Codrul Huietului se pitulau prin vizuini, cuiburi și ascunzători. Era miez de noapte, și prin crengile bătrânilor copaci vuia furtuna. Trunchiurile groase cât turllele bisericii scârțâiau și gemeau.

Deodată o luminiță slabă lunecă în zigzag prin pădure. Se oprea tremurând ici și colo, zbură în sus, se așeza pe o ramură și pleca grăbită mai departe. Era o bilă strălucitoare cam de mărimea unei mingi de copil, făcea salturi mari, atingea din când în când pământul și plutea apoi din nou în văzduh. Dar nu era o minge.

Era o luminiță rătăcitoare. Care rătăcise drumul. Prin urmare, era o luminiță rătăcitoare rătăcită, ceea ce până și în Fantázia era un lucru foarte rar. În mod normal, luminițele rătăcitoare sunt cele care îi fac pe ceilalți să se rătăcească.

În interiorul strălucirii luminoase se putea zări o figură micuță și extrem de vioaie care sărea și alerga cât o țineau puterile. Nu era un bărbat mititel și nici o femeie micuță, căci asemenea deosebiri nu există la luminițele rătăcitoare. În mâna dreaptă purta un steag alb mărunț fluturând în urma sa. Așadar, era vorba despre un sol sau un negociator.

Nu era în primejdie să se ciocnească în beznă de vreun trunchi de copac, căci luminițele rătăcitoare sunt nemaipomenit de îndemnatice și sprintene, fiind în stare să-și schimbe direcția chiar și în timpul saltului. De aceea mergea în zigzag, căci privind în linii mari, luminița se deplasa totuși într-o direcție anume.

Până în clipa când coti pe după un colț de stâncă și se opri înspăimântată. Gâfâind ca un cățeluș, se așeză într-o scorbură de copac și rămase câtva timp pe gânduri

înainte de a îndrăzni să iasă din nou și să privească cu băgare de seamă pe după colțul de stâncă.

Văzuse un luminiș al pădurii unde trei personaje de mărime și aspect foarte diferite ședeau la văpaia unui foc de vreascuri. Un uriaș ce părea alcătuit tot din piatră cenușie, întins pe burtă, lung de aproape zece coți, se sprijinea pe un braț și privea în foc. Din fața de piatră roasă de vreme și neașteptat de mică, dinții îi ieșeau în afară ca un șir de dălți de oțel. Luminița rătăcitoare își dădu seama că făcea parte din stirpea mâncătorilor de piatră. Acestea erau ființe ce trăiau în munți, neînchipuit de departe de Codrul Huietului –, dar nu trăiau numai în munți, ci trăiau și *din* ei, căci îi mâncau încetul cu încetul. Se hrăneau cu stânci. Din fericire erau tare cumpătați și o singură îmbucătură din hrana extrem de consistentă îi îndestula timp de mai multe săptămâni și chiar luni. Nici nu existau prea mulți mâncători de piatră, iar munții erau foarte mari. Cum însă aceste ființe trăiau de foarte multă vreme acolo – atinseseră vârste mult mai înaintate decât majoritatea celorlalte vietăți din Fantázia – munții căpătaseră în decursul timpului o înfățișare cam ciudată. Semănau cu un uriaș șvaițer plin de găuri și vâgăuni. Probabil de aceea se și numeau Munții Galeriilor.

Dar mâncătorii de piatră nu se hrăneau numai cu stânci, ci își făureau din ele tot ce le trebuia: mobile, pălării, încălțăminte, unelte, până și ceasuri cu cuc. Așadar, nu era de mirare că mâncătorul de piatră de aici avea în spatele său un fel de bicicletă alcătuită cu totul din materialul amintit și având două roți ca două pietre de moară uriașe. În mare, semăna mai degrabă cu un tăvălug cu pedale.

Cel de-al doilea personaj, șezând la dreapta focului, era un spiriduș de noapte. Era cel mult de două ori mai mare

decât luminița rătăcitoare și semăna cu o omidă păroasă și neagră ca tăciunele care se ridicase în sus. În timp ce vorbea, gesticula violent cu două mânuțe mititele trandafirii, iar sub perișorii negri zbârliți, acolo unde probabil se afla obrazul, ardeau doi ochi mari și rotunzi ca luna.

Spiriduși de noapte de cele mai diverse forme și mărimi se găseau pretutindeni în Fantázia, astfel că, în primul moment, nu se putea ghici dacă cel de față venise de aproape sau de departe. În orice caz, părea că se află și el într-o călătorie, căci animalul de călărie obișnuit al spiridușilor de noapte, anume un liliac mare, atârna de o creangă în spatele lui, cu capul în jos și învelit în aripile sale ca o umbrelă închisă.

Luminița rătăcitoare nu descoperi decât după o vreme cel de-al treilea personaj, așezat în partea stângă a focului, căci era atât de mic, încât numai cu mare greutate putea fi deslușit de la această distanță. Făcea parte din stirpea piticuților, un prichindel nespus de gingaș, îmbrăcat în haine pestrice și cu un joben roșu pe cap.

Luminița rătăcitoare nu știa aproape nimic despre piticuți. O singură dată auzise zvonindu-se că acest popor își clădea pe crengile pomilor orașe întregi, unde căsuțele erau legate între ele prin scărițe de frânghie și tobogane. Piticuții locuiau însă într-o cu totul altă regiune a nemărginitului imperiu Fantázia, mult, mult mai departe decât mâncătorii de piatră. Era cu atât mai surprinzător că animalul de călărie ce-l avea cu sine piticuțul de față era tocmai un melc. Stătea chiar în spatele său. Pe cochilia lui trandafirie strălucea o mică șă de argint, iar harnașamentul și hățurile prinse de coarneau melcului luceau ca firele de argint.

Luminița rătăcitoare se minuna că tocmai trei vietăți atât de diferite ședeau împreună în bună înțelegere,